

Haparanda stad

Uppföljning av handläggning och samverkan
runt barn som riskerar att fara illa

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och revisionskriterier	3
3. Granskningsresultat	4
3.1. Revisionens tidigare granskning.....	4
3.2. Nämndens vidtagna åtgärder	4
4. Sammanfattande bedömning	7
<i>Bilaga 1: Källförteckning .....</i>	8

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Haparanda stad granskat socialnämnden i syfte att bedöma om nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen.

Vår sammanfattande bedömning är att Socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen. Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser.

Revisionsfråga	Svar
Har nämnden efter beredning av granskningsrapport och missivskrivelse behandlat ärendet på sammanträde?	Ja. Nämnden har i december 2016 behandlat revisorernas rapport och missivskrivelse. Som beslutsunderlag fanns vid detta tillfälle de sakkunnigas rapport och revisorernas missiv. Dock fanns ingen särskild tjänsteskrivelse som tydliggör vilka överväganden och ställningstaganden som gjorts inför nämndens behandling av rapporten.
Har beslut tagits om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?	Ja. Nämnden har i december 2016 beslutat att "ge förvaltningen i uppdrag att arbeta med revisorernas rekommendationer". Nämndens beslut innehåller dock ingen närmare precisering av uppdraget. Exempelvis saknas information om när uppdraget ska vara slutfört.
Har åtgärderna följts upp och återrapporterats till nämnden?	Ja. Nämnden har följt upp vilka åtgärder förvaltningen har vidtagit. Detta i anslutning till att revisorerna ett år efter rapportens distribution träffade nämnden för diskussion runt rapportens hantering.

Vi vill uppmärksamma nämnden på att kontroll av i vilken utsträckning nämndens intentioner genomförs försvåras av nämndens otydliga direktiv.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi därför Socialnämnden att framgent öka tydligheten i nämndens beslut. Detta underlättar såväl genomförande som uppföljning och kontroll av i vilken omfattning nämndens beslut verkställs.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Ett underliggande syfte med revision är att den ska leda till förbättringar i den granskade verksamheten. Revisorerna följer därför regelbundet upp genomförda granskningsinsatser. Uppföljningarna syftar till att ge svar på om åtgärder med anledning av revisorernas granskning har genomförts. Den uppföljande granskningen kan också ge underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligga till grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Av "God revisionsred i kommunal verksamhet 2014" framgår att:

- ▶ Uppföljning görs ofta genom dialog och kommunikation med styrelsen, ansvarig nämnd och förvaltning.
- ▶ Uppföljning kan även genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport.
- ▶ I uppföljningen kan revisorerna använda sin initiativrätt för att påskynda genomförandet av de åtgärder som ännu inte vidtagits med anledning av tidigare granskning.

Revisionen i Haparanda granskade 2016 handläggning och samverkan runt barn som riskerar att fara illa. Handläggningen bedömdes kunna ske på ett ändamålsenligt sätt men den interna kontrollen bedömdes vara bristande. Socialnämnden rekommenderades med anledning av granskningen säkerställa att:

- ▶ Egenkontrollen inom området utvecklas i syfte att kvalitetssäkra mottagande av anmälan, förhandsbedömning och utredning i barn- och ungdomsärenden
- ▶ Lagstadgade handläggningstider för utredning av barn- och unga som riskerar att fara illa uppfylls
- ▶ Dokumentation av ärenden som rör barn och unga som riskerar att fara illa sker i enlighet med lagstiftning.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den uppföljande granskningen är att kartlägga och bedöma om Socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen. Inom ramen för detta syfte ska granskningen besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden efter beredning av granskningsrapport och missivskrivelse behandlat ärendet på sammanträde?
- ▶ Har beslut tagits om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?
- ▶ Har åtgärderna följts upp och återrapporterats till nämnden?

2.3. Genomförande och revisionskriterier

Granskningen grundas på dokumentstudier och intervjuer. För specifikation av granskade dokument och intervjuade personer se bilaga 1; Källförteckning. I denna uppföljande granskning utgörs de revisionskriterierna av de iakttagelser, bedömningar och rekommendationer som framgår av de revisionsrapporter som upprättades vid den tidigare genomförda granskningen (se avsnitt 3.1).

3. Granskningsresultat

3.1. Revisionens tidigare granskning

Vid revisionens tidigare granskning (år 2016) bedömde revisorerna att *nämnden till övervägande del säkerställt att handläggning av ärenden avseende barn och unga kan ske på ett ändamålsenligt sätt, men att den interna kontrollen var bristande*. Bedömningen baserades på följande iakttagelser:

- ▶ Ansvars- och arbetsfördelningen inom området regleras av styrande dokument.
- ▶ Socialnämnden har fastställt riktlinjer/rutiner avseende ärendehandläggning. Rutiner/riktlinjerna omfattar samverkan
- ▶ Arbete pågår med att implementera nämnda riktlinjer/rutiner
- ▶ Stickprov indikerar att handläggningen som rör barn och unga inte uppfyllt lagstiftningens krav
- ▶ Några kontrollmoment inom området finns inte i socialnämndens internkontrollplan (kvalitetsplan) 2016. Någon systematisk egenkontroll inom området har inte genomförts under året.

Mot bakgrund av ovanstående iakttagelser rekommenderade revisorerna att socialnämnden säkerställer att:

- ▶ Egenkontrollen inom området utvecklas i syfte att kvalitetssäkra mottagande av anmälan, förhandsbedömning och utredning i barn- och ungdomsärenden.
- ▶ Lagstadgade handläggningstider för utredning av barn och unga som riskerar att fara illa uppfylls.
- ▶ Dokumentation av ärenden som rör barn och unga som riskerar att fara illa sker i enlighet med lagstiftning.

Revisorerna har därefter, i november 2017, gjort en kortare uppföljning av samtliga 2016 års fördjupade granskningar. Revisorerna konstaterade vid detta tillfälle bla att den aktuella granskningen hade behandlats av nämnden (se avsnitt 3.2 nedan) men att nämnden inte följt upp hur förvaltningen arbetat med revisorernas rekommendationer.

3.2. Nämndens vidtagna åtgärder

Fullmäktige har i december 2016 tagit del av revisorernas rapport avseende *Handläggning och samverkan kring barn som far illa* och beslutar att skicka en signal till berörd nämnd att bristerna ska åtgärdas.

3.2.1. Nämndens hantering av revisionsrapporten

Vi har, via protokoll, kontrollerat hur nämnden har hanterat revisionens rapport.

Nämnden har 2016-12-20 under ärenderubriken "Handläggning, samverkan och intern kontroll avseende barn och unga som riskerar att fara illa" behandlat två olika revisionsrapporter. De rapporter som behandlats är:

- ▶ "Placerade barn och unga – samverkan avseende hälso- och sjukvård" samt
- ▶ "Handläggning och samverkan kring barn som far illa".

Som beslutsunderlag till nämndens protokoll vid behandlingen av dessa rapporter finns:

- ▶ Revisorernas *missivskrivelser* avseende de aktuella granskningarna

- ▶ De sakkunnigas *rapporter* avseende de aktuella granskningarna

Nämnden beslutade att "ge förvaltningen i uppdrag att arbeta med revisorernas rekommendationer".

Revisorerna har drygt ett år senare, i december 2017, träffat nämnden för en diskussion runt dels nämndens ansvarsutövande dels uppföljning av 2016 års fördjupade granskningar. Socialnämnden beslutar vid denna ärendepunkt att "ta del av revisorernas synpunkter".

Vi uppmärksammar dock att nämnden vid samma sammanträde (december 2017) vid en senare punkt på dagordningen återigen behandlat revisorernas ursprungliga rapporter från 2016. Detta under ärenderubriken; *Rapport - revisorernas rekommendationer från Revisionsrapporter 2016*. Av nämndens protokoll och tillhörande tjänsteskrivelse framgår att nämnden vid detta tillfälle erhåller en uppföljning av vidtagna åtgärder mot bakgrund av revisorernas rekommendationer. Av rapporteringen framgår att följande åtgärder vidtagits.

<i>Revisorernas rekommendationer november 2016</i>	<i>Vidtagna åtgärder enligt nämndens uppföljning december 2017</i>
Att nämnden säkerställer att egenkontrollen inom området utvecklas i syfte att kvalitetssäkra mottagande av anmälan, förhandsbedömning och utredning i barn- och ungdomsärenden.	Under året har egenkontroller genomförts och redovisats i nämndens internkontrollplan för 2017 i Stratsys. Kontrollen har genomförts i form stickkontroller. Fem utredningar har granskats och samtliga utredningar är godkända i avseende på mottagande av anmälan, förhandsbedömning och utredning i barn- och ungdomsärenden - Inga avvikelser förekommer.
Att nämnden säkerställer att lagstadgade handläggningstider för utredning av barn- och unga som riskerar att fara illa uppfylls.	I de genomförda egenkontrollerna framkommer det inga avvikelser på det granskade området. IFO-chefen kontrollerar via vårt IT-system varje månad att utredningstider hålls och att förlängd utredningstid ansöks via enskilda utskottet enl. den gällande delegationsordningen om behov av förlängning finns.
Att nämnden säkerställer att dokumentation av ärenden som rör barn och unga som riskerar att fara illa sker i enlighet med lagstiftning.	Detta kontrolleras i årets internkontrollplan. Dessutom har implementering av nya BBIC skett under året. Detta har förenklat och kvalitetssäkrat handläggarnas utredningar och dokumentationsförfarande.

Nämnden beslutar vid detta tillfälle att ta del av förvaltningens rapport och lägga den med godkännande till handlingarna.

3.2.2. Vidtagna åtgärder enligt intervjuer

Vi har intervjuat chefen för Individ och familjeomsorgen för att få övergripande information om vad som har hänt i verksamheten sedan revisorernas granskning genomfördes.

Chefen för familjegruppen uppger att hela barn- och familjegruppen som arbetar med handläggningar av ärenden som rör barn som riskerar att fara illa var ny vid tillfället för revisionens förra granskning. Enligt chefen kan detta ha bidragit till att deras kännedom om rutiner var låg.

Arbetet har organiserats så att några handläggare nu arbetar med utredningar av ärenden och några andra arbetar med att ta emot anmälan och göra förhandsbedömningar samt uppföljningar av insatser. Chefen för IFO fördelar ärenden mellan handläggarna och kontrollerar även gjorda förhandsbedömningar/anmälningar.

Chefen för IFO gör, tillsammans med biträdande chef, en intern granskning och kontroll av genomförda utredningar en gång per år. I stickprovet som görs slutmässigt ingår:

- ▶ Fem förhandsbedömningar
- ▶ Fem utredningar
- ▶ Fem uppföljningar

Tidigare har dessa kontroller funnits med som ett mål i verksamhetssystemet Stratsys men numera ingår kontrollerna som en del i årshjulet för verksamhetens kvalitetsarbete. De senaste kontrollerna visade enligt chef för IFO att:

- ▶ Handläggningstiden hålls.
- ▶ Verksamheten har blivit bättre på att kommunicera förhandsbedömningarna med de berörda.

Enligt chefen har verksamheten haft fokus på att hålla handläggningstider och verkställighet inom skälig tid och enligt denne så kan tiderna hållas nu.

Chefen för individ- och familjeomsorgen upplever idag en klar förbättring av verksamhetens arbete. Exempelvis uppges dokumentation av handläggningen numera hinnas med på ett bättre sätt. Detta beroende på förbättrad organisation, fler rutinerade medarbetare samt att verksamheten deltagit i ett projekt om "Förenklad dokumentation" via SKL. Verksamheten har också upprättat en utbildningsplan för att hela arbetsgruppen ska utbildas vidare i dessa frågor.

4. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att Socialnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister i den interna kontrollen som identifierades vid den tidigare genomförda granskningen.

Vår bedömning grundar sig på nedanstående iakttagelser.

Revisionsfråga	Svar
Har nämnden efter beredning av granskningsrapport och missivskrivelse behandlat ärendet på sammanträde?	Ja. Nämnden har i december 2016 behandlat revisorernas rapport och missivskrivelse. Som beslutsunderlag fanns vid detta tillfälle de sakkunnigas rapport och revisorernas missiv. Dock fanns ingen särskild tjänsteskrivelse som tydliggör vilka överväganden och ställningstaganden som gjorts inför nämndens behandling av rapporten.
Har beslut tagits om att ge förvaltningen i uppdrag att åtgärda konstaterade brister?	Ja. Nämnden har i december 2016 beslutat att "ge förvaltningen i uppdrag att arbeta med revisorernas rekommendationer". Nämndens beslut innehåller dock ingen närmare precisering av uppdraget. Exempelvis saknas information om när uppdraget ska vara slutfört.
Har åtgärderna följts upp och återrapporterats till nämnden?	Ja. Nämnden har följt upp vilka åtgärder förvaltningen har vidtagit. Detta i anslutning till att revisorerna ett år efter rapportens distribution träffade nämnden för diskussion runt rapportens hantering.

Vi vill uppmärksamma nämnden på att kontroll av i vilken utsträckning nämndens intentioner genomförs försvåras av nämndens otydliga direktiv.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi därför Socialnämnden att framgent öka tydligheten i nämndens beslut. Detta underlättar såväl genomförande som uppföljning och kontroll av i vilken omfattning nämndens beslut verkställs.

Haparanda den 16 oktober 2018

PerÅke Brunström
EY

Linda Marklund
EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Socialchef
- ▶ Chef för individ- och familjeomsorg

Dokument:

- ▶ Nämndens protokoll (november 2016-september 2018)
- ▶ Revisionsrapport Handläggning och samverkan runt barn och unga som riskerar att fara illa
- ▶ Revisionsrapport Uppföljning av 2016 års revisionsgranskningar
- ▶ Tjänsteskrivelse Uppföljning av Revisionsrapporterna 2016 - 1. Handläggning av barn och unga i Haparanda och 2. Placerade barn och unga, samverkan avseende hälso- och sjukvård